CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
prezentate la 8 aprilie 2008 [1]

I — Introducere

1. Rechtbank van koophandel Brussel (Tribunalul Comercial de Primă Instanță din Bruxelles) a adresat patru întrebări preliminare: două privesc legalitatea măsurilor adoptate de autoritățile vamale belgiene în cadrul combaterii mărfurilor contrafăcute, iar restul se referă la utilizarea informațiilor obținute în temeiul unor asemenea măsuri în cadrul unor proceduri judiciare inițiate împotriva unor importuri paralele, în afara dispozițiilor legislative care reglementează intervenția agenților vamali pentru detectarea produselor piratate.

2. Nu trebuie să ne surprindă numărul mare de sensuri ale cuvântului „pirat" [din greacă: πειρατής (peirates): bandit, tâlhar]. Ca substantiv, orice copil este capabil să descrie acest arhetip doar prin enumerarea celor mai caracteristice trăsături ale acestuia: piciorul de lemn, cârligul care ține loc de mână, barba încâlcită și banda neagră ce îi acoperă un ochi, tribut obligatoriu plătit pentru a fi ales acest stil de viață riscant, plin de aventuri și de pericole.

3. Această reprezentare s-a transmis cel puțin din timpul romantismului secolului al XIX-lea [2]; chiar un autor precum Balzac, care nu poate fi sub nicio formă suspectat că ar fi respectat condițiile impuse de acest stil literar atât de bine înrădăcinat în prima jumătate a secolului al XIX-lea, a inclus în unul dintre romanele sale o poveste despre pirați, fără îndoială, ca artificiu de amplificare a dramatismului necazurilor pe care le-a suferit doamna D'Aiglemont în cursul existenței sale [3].

4. Prin extensiune, substantivul se utilizează ca adjectiv în special în legătură cu mărfurile, făcându-se în acest caz aluzie la lipsa de autenticitate sau la introducerea acestora pe piață pe căi mai puțin ortodoxe. Însă acest înțeles contrastează cu adevăratul avantaj al acestor personaje, întrucât bogățiile pe care le furau nu erau considerate în niciun caz ilegale, ci sustragerea acestora prin violență de la

1 — Limba originală: spaniola.

2 — Hollywoodul a transfigurat înfățișarea acestor renegați simpatici, filmând aventurile căpitanului Jack Sparrow și ale acoliților săi în filmele intitulate, în română, „Pirații din Caraibe", în care orice asemănare cu realitatea este fructul celei mai pure coincidențe.

3 — Balzac, H. de, *Femeia la 30 de ani*, Editura Cartea Românească, 1981, București, în special pagina 173 și următoarele, descrie cum Hélène, fiica doamnei D'Aiglemont și a soțului acesteia, se căsătorește cu un pirat pentru a întemeia o familie la bordul vasului acestuia, „Othello"; după mai multe situații primejdioase și o bătălie împotriva vasului „Saint-Ferdinand", comandat de general, tatăl lui Hélène, aceasta naufragiază pe coastele Cantabriei și nu reușește să își salveze decât unul dintre fii.

proprietarii lor legitimi. Un poet, într-un cântec de luptă specific acelei epoci, califica barca drept bunul cel mai de preț al piratului, mai presus decât fabuloasele comori capturate [4].

5. În cadrul acestei dezbateri juridice, în care prezentăm concluziile de față, am putea compara, cu puțină imaginație, întreprinderile care desfășoară activități de comerț paralel cu pirații, iar întreprinderile care își apără drepturile de proprietate intelectuală cu corsarii, aceștia din urmă fiind persoane care obțineau un „brevet de corsar" de la guvernele lor, fiind astfel împuterniciți să captureze vapoarele puterilor inamice. Cu toate acestea, în dreptul european, termenii sunt inversați, întrucât, deși comparația anterioară este valabilă în privința schimburilor cu țările terțe, în comerțul intracomunitar, întreprinderea care efectuează un import paralel își desfășoară activitatea în conformitate cu legea, aceasta fiind cea care beneficiază de brevetul de corsar pentru a urmări companiile care încearcă să prejudicieze această libertate de circulație. Totul depinde de punctul de vedere, întrucât, din perspectiva marilor întreprinderi, adevărații pirați sunt comercianții paraleli, așa-numiții „free riders" [5].

II — Cadrul juridic

A — *Dreptul comunitar*

6. Combaterea comercializării mărfurilor contrafăcute și piratate a făcut obiectul Regulamentului nr. 1383/2003 [6] și al actului de punere în aplicare a acestuia, Regulamentul nr. 1891/2004 (denumit în continuare „Regulamentul de punere în aplicare") [7].

7. Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1383/2003 descrie domeniul de aplicare al acestuia, precizând condițiile de intervenție a autorităților vamale atunci când există suspiciuni că anumite mărfuri ar putea aduce atingere drepturilor de proprietate intelectuală, fiind contrafăcute sau piratate. La articolul 3 alineatul (1) se stabilesc limitele acestui domeniu de aplicare, fiind excluse produsele autentice care circulă ca importuri paralele.

8. În conformitate cu articolul 5 din Regulamentul nr. 1383/2003, activitatea autorităților

4 — Espronceda, J. de, (1808-1842) autor al „La canción del pirata", cuprins în *Las mil mejores poesías de la lengua castellana,* Ediciones Ibéricas, 31ª ed., Madrid, 1995, p. 302-303, a compus aceste versuri: „Que es mi barco mi tesoro,/que es mi Dios la libertad,/mi ley la fuerza y el viento,/mi única patria la mar" („Barca îmi e comoara/Dumnezeu mi-e libertatea/forța și vântul îmi sunt legea/unica patrie mi-e marea", traducere liberă).

5 — Sub acest nume erau cunoscuți anumiți pirați care operau nestingheriți în special în Caraibe unde tâlhăreau în deplină libertate. Olivier de Oexmelin, în *Historia de los aventureros que se distinguieron en las Indias,* oferă detalii interesante cu privire la viața acestor pirați, precum, de exemplu, suma pe care o puteau solicita în schimbul unei mutilări suferite în luptă: o sută de piaștri pentru un ochi și șase sute pentru brațul drept. Melegari, V., *Piratas, corsarios y filibusteros,* traducere în spaniolă de Fermín Muñoz, Ed. Bruguera, Barcelona, 1968, p. 82 și următoarele.

6 — Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind intervenția autorităților vamale împotriva mărfurilor suspectate de a aduce atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală, precum și măsurile care trebuie aplicate mărfurilor care aduc atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală (JO L 196, p. 7, Ediție specială, 02/vol. 16, p. 18).

7 — Regulamentul (CE) nr. 1891/2004 al Comisiei din 21 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1383/2003 (JO L 328, p. 16, Ediție specială, 02/vol. 16, p. 58).

vamale începe la cerere, prin prezentarea, de către titularul dreptului presupus a fi lezat, a unei cereri scrise, chiar și înainte de săvârșirea unei încălcări. Cu toate acestea, atunci când există suspiciuni cu privire la o anumită marfă, în temeiul articolului 4 din regulamentul menționat, autoritățile vamale pot să îl informeze din oficiu pe titularul dreptului de proprietate intelectuală, pot să suspende acordarea liberului de vamă (liberul de vamă înseamnă punerea în liberă circulație) sau pot să procedeze la reținerea mărfii pentru trei zile lucrătoare de la data acestei notificări, pentru a permite titularului menționat să depună cererea de intervenție.

9. În ambele cazuri, trebuie folosit modelul de cerere prevăzut în anexa I la Regulamentul de punere în aplicare, însoțit, în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 1383/2003, de o declarație a titularului prin care acceptă să fie răspunzător față de persoanele afectate în cazul în care procedura inițiată în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) nu ar putea fi finalizată din cauza unui act sau a unei omisiuni a titularului sau în cazul în care s-ar stabili ulterior că mărfurile în cauză nu aduc atingere niciunui drept de proprietate intelectuală.

10. Investigațiile efectuate de autoritățile vamale sunt reglementate la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1383/2003:

„În conformitate cu normele în vigoare în statul membru în cauză, autoritățile vamale pot cere titularului furnizarea informațiilor de care ar putea avea nevoie pentru a-și confirma suspiciunile, fără a divulga alte informații decât cele privind numărul real sau presupus de obiecte și natura acestora și înainte de a-l informa […] asupra existenței unei eventuale încălcări."

11. Articolul 9 din Regulamentul nr. 1383/2003 reglementează controlul efectuat de autoritățile vamale atunci când cererea titularului dreptului de proprietate intelectuală lezat a fost acceptată. Prin alineatul (1) al acestui articol, autoritățile vamale sunt obligate să suspende acordarea liberului de vamă pentru mărfurile în cauză sau să procedeze la reținerea lor în cazul celei mai mici suspiciuni. Prin alineatul (2) din același articol, acestea sunt obligate să îl informeze pe titularul dreptului, pe declarant sau pe titularul mărfurilor cu privire la cantitatea reală sau estimată, precum și cu privire la natura reală sau presupusă a mărfurilor.

12. Alineatul (3) al articolului 9 este împărțit în trei paragrafe:

„Pentru a stabili dacă a fost încălcat un drept de proprietate intelectuală […], biroul vamal sau serviciul care a prelucrat cererea comunică titularului […], la cererea [acestuia] și în măsura în care se cunosc aceste informații, coordonatele de contact ale destinatarului, ale expeditorului, ale declarantului sau ale titularului mărfurilor, precum și originea și proveniența mărfurilor suspectate […].

Biroul vamal oferă solicitantului […] posibilitatea de a inspecta mărfurile pentru care a fost suspendată acordarea liberului de vamă […].

La examinarea mărfurilor, biroul vamal poate preleva probe […] și, la cererea expresă a titularului, le poate înmâna sau transmite acestuia din urmă exclusiv pentru a fi analizate și pentru a facilita continuarea procedurii […].”

13. Potrivit articolului 12 primul paragraf din Regulamentul nr. 1383/2003, titularul dreptului poate utiliza informațiile pe care primește în temeiul articolului 9 alineatul (3) primul paragraf exclusiv în scopurile prevăzute la articolele 10 și 11, precum și la articolul 13 alineatul (1).

14. Articolul 12 al doilea paragraf reglementează utilizarea informațiilor obținute de autoritățile vamale:

„În conformitate cu legislația statului membru în care se găsesc mărfurile, orice altă utilizare, care nu este permisă de legislația națională a statului membru în care s-a creat situația, ar putea angaja răspunderea civilă a titularului și ar putea conduce la suspendarea cererii de intervenție […].”

15. Regulamentul nr. 1383/2003 a intrat în vigoare în a șaptea zi de la data publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, cu alte cuvinte, la 9 august 2003, însă prin articolul 25 al doilea paragraf s-a prorogat aplicarea acestuia până la 1 iulie 2004.

16. În conformitate cu articolul 9 primul paragraf din Regulamentul de punere în aplicare:

„Cererile de intervenție [a autorităților vamale] depuse înainte de 1 iulie 2004 rămân valabile până la expirarea legală a acestora și nu pot fi reînnoite. Totuși, acestea trebuie să fie completate cu declarația prevăzută la articolul 6 din [R]egulamentul [nr. 1383/2003] […]. Această declarație eliberează garanția eventual exigibilă în statele membre.”

17. Regulamentul de punere în aplicare a devenit obligatoriu în ziua publicării sale în Jurnalul Oficial, și anume la 30 octombrie 2004, însă, prin articolul 11 al doilea paragraf, s-a dispus aplicarea sa cu caracter retroactiv, începând cu 1 iulie 2004.

18. În sfârșit, trebuie menționat și articolul 15 din Codul vamal comunitar [8], care prevede:

„Toate informațiile care, prin natura lor, sunt confidențiale sau care sunt furnizate pe bază de confidențialitate impun obligația păstrării secretului profesional. Acestea nu se dezvăluie de către autoritățile vamale fără permisiunea expresă a persoanei sau autorității care le-a furnizat; comunicarea informațiilor este permisă atunci când autoritățile vamale pot fi obligate sau autorizate să facă aceasta în conformitate cu dispozițiile în vigoare, în special în privința protecției datelor sau în legătură cu procedurile judiciare.”

B — *Dreptul belgian*

19. Potrivit articolului 320 alineatul (1) din AWDA [9], funcționarul sau persoana care intervine, indiferent cu ce titlu, în aplicarea legilor fiscale sau care are acces la birourile administrației vamale și a accizelor este obligat să păstreze, în afara exercitării funcției sale, „secretul absolut în legătură cu tot ceea ce a aflat ca urmare a executării misiunii sale”.

20. Asemănător celorlalte norme fiscale, această dispoziție face parte din ordinea publică belgiană, fapt care nu presupune însă că informațiile obținute în cadrul unei investigații fiscale (în materie vamală) nu pot fi transmise în vederea soluționării unui proces civil.

21. Normele belgiene de procedură permit instanțelor civile să asculte funcționarii în calitate de martori [10] și să oblige autoritățile vamale să prezinte înscrisuri provenind din dosare fiscale [11]. În aceste situații, persoanele ținute de obligația de confidențialitate trebuie să se supună dispozițiilor instanței.

III — Situația de fapt din acțiunea principală

22. Beecham Group și alte întreprinderi, reclamanți în acțiunea principală (denumiți în continuare „Beecham și alții”), aparțin grupului GlaxoSmithKline (denumit în continuare „GSK”), care este specializat în producerea și comercializarea de medicamente și alte produse farmaceutice și este coproprietarul anumitor mărci înregistrate.

8 — Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58).

9 — Koninklijk besluit van 18 juli 1977 tot coördinatie van de algemene bepalingen inzake douane en accijnzen (Decretul regal din 18 iulie 1977 privind coordonarea dispozițiilor generale în domeniul vamal și al accizelor).

10 — Articolul 915 și următoarele din Gerechtelijk Wetboek (Codul de procedură civilă).

11 — Articolul 877 și următoarele din Codul de procedură civilă belgian.

23. Pârâta, Andacon NV, își desfășoară activitatea în domeniul vânzării angro de produse farmaceutice.

24. În exercițiile corespunzătoare anilor 2003 și 2004, întreprinderea asociată reclamanților în Kenya, GSK Export Ltd., a facturat o cantitate considerabilă de produse ale grupului din care face parte societății etiopiene MBATA (Ethiopia) Pvt. Ltd Company (denumită în continuare „MBATA"), cu sediul social la Addis Abeba. Destinatarul final al mărfurilor era armata etiopiană.

25. Localizarea geografică a Etiopiei, situată în așa-numitul „corn al Africii", fără ieșire la Marea Roșie după ce Eritrea și-a obținut independența, impunea ca medicamentele să fie transportate pe vapor până în portul Djibouti și, după descărcarea lor, pe cale terestră până în capitala abisiniană.

26. GSK a solicitat în Regatul Unit intervenția autorităților vamale, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 3295/94 [12], pe care autoritățile engleze competente au acceptat-o la 26 noiembrie 2003, stabilindu-i validitatea până la 25 noiembrie 2004, și pe care au comunicat-o autorităților omoloage belgiene în luna decembrie a aceluiași an.

12 — Regulamentul (CE) nr. 3295/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994 de stabilire a măsurilor de interzicere a punerii în liberă circulație, a exportului, a reexportului și a plasării sub regim suspensiv a mărfurilor contrafăcute și a mărfurilor piratate (JO L 341, p. 8).

27. La începutul lunii octombrie 2004, autoritățile de frontieră belgiene au comunicat GSK că o cantitate impresionantă de produse purtând semnul său distinctiv fusese importată din exteriorul Uniunii Europene în Belgia prin portul Anvers.

28. GSK a fost autorizată să inspecteze *in situ* câteva probe din produsele în cauză pentru a verifica dacă era vorba despre produse contrafăcute. Ca urmare a numerelor de lot, GSK a certificat importul în Uniunea Europeană al produselor vândute către MBATA, destinatară finală fiind indicată armata etiopiană.

29. Întrucât examinarea preliminară a dovedit autenticitatea mărfurilor în litigiu, autoritățile vamale belgiene au refuzat să furnizeze informații mai detaliate titularului mărcii, considerând că importurile paralele nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1383/2003.

30. La cererea GSK, președintele Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen (Tribunalul de Primă Instanță din Anvers), prin ordonanța din 5 octombrie 2004, a interzis oricărei persoane care se afla în posesia acestor medicamente, precum și a altor bunuri pe care GSK Export Ltd le vânduse către MBATA și provenind din Djibouti, să dispună de acestea, chiar dacă se aflau în tranzit, și a desemnat, pe cheltuiala reclamanților, un executor judecătoresc în calitate de depozitar al produselor respective, acesta din urmă fiind împuternicit să obțină toate informațiile

necesare referitoare la cantitatea, la denumirea produsului, la originea și la destinația sa și să le cuprindă într-un proces-verbal.

31. La inițiativa depozitarului desemnat, prin intermediul unui înscris din 6 octombrie 2004, semnat de un executor judecătoresc, au fost sechestrate 202 loturi de medicamente.

32. Din investigații a rezultat că, într-o primă fază, MBATA a dorit să revândă mărfurile sechestrate unei societăți cu sediul în Regatul Unit, iar ulterior, întreprinderii AYEZAN E-Gistic L.l.c. (denumită în continuare „AYEZAN"), supusă dreptului Emiratelor Arabe Unite.

33. Această companie arabă a formulat o cerere de terță opoziție împotriva ordonanței din 5 octombrie 2004, pe care președintele Tribunalului de Primă Instanță din Anvers a respins-o ca neîntemeiată la 24 martie 2005.

34. AYEZAN a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Hof van Beroep te Antwerpen (Curtea de Apel din Anvers). Prin încheierea din 1 martie 2006, acest tribunal a obligat biroul vamal din Anvers să prezinte dosarul complet al cauzei referitoare la importul celor 202 loturi de medicamente, directorul regional al acestuia conformându-se dispoziției instanței la 28 aprilie 2006.

35. Prin Hotărârea din 13 septembrie 2006, Hof van Beroep a respins apelul ca neîntemeiat.

36. În opinia acestei instanțe, autoritățile vamale aveau posibilitatea de a prezenta titularului mărcii câteva exemplare din mărfurile suspecte, pentru a verifica dacă era vorba despre o contrafacere în sensul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1383/03. Potrivit acesteia, o astfel de prezentare nu echivala totuși cu examinarea aprofundată vizată la articolul 9 alineatul (3) al doilea paragraf, care permite să se controleze în mod exhaustiv originea și proveniența mărfurilor sau să se procedeze la o examinare tehnică detaliată a unei probe prelevate, conform ultimului paragraf al acestei dispoziții.

37. Deși decizia de trimitere nu oferă prea multe detalii cu privire la litigiul cu care a fost sesizată instanța de trimitere, se deduce că Beecham și alții solicită Rechtbank van koophandel, pe de o parte, să interzică societății Andacon NV să utilizeze în comerț mărcile în litigiu fără autorizarea proprietarilor lor și, pe de altă parte, să dispună distrugerea bunurilor sechestrate.

38. În schimb, Andacon NV se opune ca informațiile obținute de autoritățile vamale belgiene să fie utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute de Regulamentul nr. 1383/2003 și, în special, în cadrul procesului de combatere a importurilor paralele.

IV — Întrebările preliminare şi procedura în faţa Curţii

39. Relevanţa regulamentelor comunitare menţionate, care se aplică direct în statele membre, a determinat Rechtbank van koophandel din Bruxelles ca, înainte de a se pronunţa asupra fondului, să suspende judecarea cauzei şi să adreseze Curţii următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1891/20041 trebuie interpretat în sensul că îi este interzis biroului vamal competent să efectueze o comunicare, conform articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1383/20032, sau o inspecţie, conform articolului 9 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1383/2003, atât timp cât cererea de intervenţie, care a fost introdusă înainte de 1 iulie 2004, nu a fost completată cu declaraţia prevăzută la articolul 6 din Regulamentul nr. 1383/2003? Cu alte cuvinte, această declaraţie reprezintă o condiţie de formă care trebuie îndeplinită pentru ca cererea de intervenţie să continue să producă efecte?

2) Articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 trebuie interpretat în sensul că permite autorităţilor vamale din Anvers să prezinte titularului mărcii şase probe prelevate din mărfuri în scopul de a determina dacă era vorba despre produse contrafăcute, ştiut fiind faptul că o astfel de comunicare nu trebuie să fie asimilată nici inspecţiei detaliate prevăzute la articolul 9 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1383/2003, prin care se permite verificare originii şi a provenienţei mărfurilor, nici analizei tehnice detaliate a unei probe prelevate, prevăzute la articolul 9 alineatul (3) ultimul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1383/2003? În cazul unui răspuns afirmativ, această prezentare trebuia să fie făcută în termenul de trei zile lucrătoare prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din regulamentul menţionat?

3) Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 se opune faptului ca funcţionarii autorităţilor vamale belgiene să furnizeze informaţiile obţinute în cadrul aplicării regulamentului în afara canalelor prevăzute la articolul 9 alineatul (2) şi la articolul 9 alineatul (3) primul paragraf din regulament, de exemplu, în cadrul unei audieri de martori sau al administrării unei probe cu înscrisuri dispuse de instanţele belgiene?

4) Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 se opune faptului ca informaţiile obţinute în temeiul articolului 4 alineatul (2) (a se vedea cea de a doua întrebare) şi al articolului 9 alineatele (2) şi (3), altele decât cele vizate la articolul 9 alineatul (3) primul paragraf din regulamentul menţionat, sau informaţiile obţinute în

urma realizării unei audieri de martori sau a administrării unei probe cu înscrisuri dispuse de o instanță belgiană (a se vedea cea de a treia întrebare) să fie utilizate în cadrul unei proceduri al cărei obiect nu este constatarea faptului că mărfurile sunt contrafăcute, de exemplu, în cadrul unei proceduri de combatere a importurilor paralele?"

40. Decizia de trimitere a fost primită de grefa Curții la 5 martie 2007.

41. La 16 mai 2007, Beecham și alții au declarat apel împotriva deciziei de trimitere la Hof van Beroep te Brussel.

42. În timpul fazei scrise, au depus observații Beecham și alții, Andacon NV, guvernele german și belgian, precum și Comisia Europeană.

43. Întrucât nu s-a solicitat organizarea unei ședințe, după reuniunea generală din 26 februarie 2008, în cauză au fost întrunite condițiile pentru prezentarea acestor concluzii.

V — Analiza întrebărilor preliminare

A — *Observații preliminare: competența Curții*

44. Examinarea acestei condiții procedurale înaintea examinării întrebărilor preliminare se dovedește necesară având în vedere susținerile în acest sens ale reclamanților din acțiunea principală în memoriile prezentate Curții.

45. Am arătat deja că Beecham și alții au atacat decizia de trimitere pronunțată de instanța de trimitere. Aceștia susțin că, ținând seama de efectul devolutiv al căii de atac naționale, Rechtbank van koophandel din Bruxelles nu mai este sesizat cu cauza în discuție, aceasta fiind preluată de Hof van Beroep din același oraș.

46. Argumentul prezentat nu este lipsit de ingeniozitate, întrucât pune în discuție o jurisprudență constantă în temeiul căreia Curtea nu poate să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională atunci când interpretarea dreptului comunitar solicitată nu are nicio legătură cu situația de fapt sau cu obiectul litigiului din acțiunea principală ori în cazul în care problema este de natură ipotetică [13].

13 — Hotărârea din 16 decembrie 1981, Foglia (244/80, Rec., p. 3045), punctul 18, Hotărârea din 25 octombrie 2005, Schulte (C-350/03, Rec., p. I-9215), punctul 43, și Hotărârea din 15 februarie 2007, BVBA Management, Training en Consultancy (C-239/05, Rep., p. I-1455), punctul 52.

47. Cu toate acestea, comparaţia făcută între cauza din speţă şi cauzele judecate prin hotărârile care au creat această jurisprudenţă a Curţii nu este convingătoare. Prin activarea căilor de atac naţionale, legătura dintre interpretarea dorită a dreptului comunitar şi materialitatea cauzei nu dispare, nu devine pur teoretică.

48. Nu acesta este temeiul pe care se poate pune la îndoială competenţa Curţii, întrucât, odată ce procesul desfăşurat în faţa instanţei *ad quem* s-a terminat, cauza se întoarce la instanţa *a quo,* autoarea trimiterii preliminare, care continuă soluţionarea cauzei. În cazul în care calea de atac este admisă, Curtea clasează cauza [14], iar în cazul în care este respinsă, incidentul preliminar îşi recapătă deplina actualitate.

49. În realitate, în aceste situaţii, Curtea şi-a nuanţat jurisprudenţa pentru a putea continua examinarea incidentului preliminar atât timp cât cererea instanţei naţionale nu a fost retrasă sau anulată [15], rezolvându-le în prezent în funcţie de efectul suspensiv al căilor de atac naţionale formulate împotriva deciziilor de trimitere. Astfel, Curtea întârzie procedura atunci când normele procedurale naţionale prevăd un astfel de efect suspensiv [16] şi continuă procedura în caz contrar.

14 — Ordonanţa din 3 iunie 1969, Chanel (31/68, Rec. 1970, p. 403), Ordonanţa din 4 iulie 1990, Plapied şi Gallez (C-34/90), Ordonanţa din 8 decembrie 1993, Bosman (C-269/92), şi Ordonanţa din 16 ianuarie 1996, Ardon şi alţii (C-310/94)..

15 — Hotărârea din 30 ianuarie 1974, BRT (127/73, Rec., p. 51), punctul 9, şi Hotărârea din 9 martie 1978, Simmenthal (106/77, Rec., p. 629), punctul 10.

16 — Ordonanţa din 3 iunie 1969, Chanel, citată anterior; Ordonanţa din 20 ianuarie 1988, Nationaal Instituut vor Landbouwkrediet (C-132/87), şi Ordonanţa din 4 iulie 1990, Plapied şi Gallez, citată anterior.

50. Această soluţie prezintă un dublu avantaj: pe de o parte, respectă dreptul justiţiabililor la o cale de atac potrivit ordinii juridice naţionale, iar pe de altă parte, conservă poziţia instanţei *a quo* de autoare a trimiterii preliminare, evitând să o lase la dispoziţia tacticilor procedurale ale părţilor din procedura principală.

51. Din dosar rezultă că, în lipsa unor informaţii cu privire la efectul suspensiv menţionat al căii de atac formulate împotriva deciziei de trimitere preliminare, Curtea a transmis o scrisoare către Hof van Beroep din Bruxelles, solicitând lămuriri referitoare la dreptul procesual belgian.

52. Această instanţă a răspuns printr-o scrisoare transmisă la 8 ianuarie 2008, primită de grefa Curţii la 17 ianuarie 2008, din care rezultă că respectiva cale de atac nu are efect suspensiv, astfel încât procedura preliminară poate să fie soluţionată în mod normal.

53. În consecinţă, trebuie să se declare că întrebările preliminare sunt admisibile şi să se abordeze analizarea lor.

B — *Cu privire la prima întrebare preliminară*

54. Întrebarea decurge din modificările legislative efectuate în perioada desfășurării faptelor din acțiunea principală.

55. Din prezentarea cadrului juridic rezultă că Regulamentul nr. 1383/2003 a fost publicat în august 2003 și a intrat în vigoare la 1 iulie 2004, în timp ce regulamentul de punere în aplicare a fost adoptat abia la 21 octombrie 2004, a fost publicat în Jurnalul Oficial la 30 octombrie 2004 și s-a aplicat cu caracter retroactiv de la data aplicării regulamentului său de bază, și anume de la 1 iulie 2004.

56. Întrucât prin articolul 9 primul paragraf din Regulamentul de punere în aplicare se impunea ca cererile de intervenție formulate înainte de 1 iulie 2004 să fie însoțite de declarația prevăzută la articolul 6 din Regulamentul nr. 1383/2003, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă această obligație era opozabilă reclamanților din acțiunea principală, Beecham și alții, având în vedere că evenimentele în litigiu s-au desfășurat la începutul lunii octombrie 2004, înainte de publicarea versiunii imprimate a Regulamentului de punere în aplicare. Mai precis, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă o asemenea cerință este o condiție *sine qua non* a validității cererii de intervenție.

57. În fața unei opere legislative atât de deficiente, considerăm că soluția adecvată constă în a recurge la instrumentele juridice de interpretare cele mai elementare, la principiile generale ale oricărei ordini juridice.

58. Principiul publicării normelor, care este strâns legat de acela al securității juridice, interzice să se impună cetățenilor respectarea legilor în absența mecanismelor de promulgare care le fac accesibile justițiabililor. Numai în acest fel expresia „ignoranța legilor nu este o scuză pentru nerespectarea lor", atât de cunoscută de juriștii spanioli [17], se manifestă la adevărata ei valoare.

59. În cazul de față, ideea de a condamna reclamanții din acțiunea principală pentru faptul că nu au prezentat declarația prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1383/2003, în completarea cererii de intervenție formulate de GSK în fața autorităților vamale engleze în noiembrie 2003, teză susținută de Andacon NV, contravine acestor principii.

60. Pe de o parte, în condițiile în care Regulamentul nr. 1383/2003 nu conține nicio dispoziție de drept tranzitorie, în special referitoare la cererile de intervenție formulate anterior intrării sale în vigoare, Beecham și alții puteau să creadă că cererile reglementate de Regulamentul nr. 3295/94 erau menținute în vigoare. În acest context, articolul 6 din Regulamentul nr. 1383/2003

17 — Aceasta este inclusă în articolul 6 alineatul 1 din Codul civil, în capitolul III, intitulat „Eficacitatea generală a normelor", din titlul preliminar.

producea efecte numai *pro futuro,* pentru cererile formulate începând cu 1 iulie 2004.

61. Pe de altă parte, astfel cum susține în mod întemeiat Comisia, interpretarea corectă a articolului 9 primul paragraf din Regulamentul de punere în aplicare relevă că cererile de control depuse la birourile vamale își păstrează validitatea până la expirarea termenului pentru care au fost acordate; însă această condiție fundamentală este independentă de soarta pe care o are declarația care, potrivit articolului menționat, trebuie să fie anexată, întrucât acest document are legătură cu garanția care putea fi eventual solicitată în statele membre. Spre deosebire de cererile introduse după 1 iulie 2004 [18], legiuitorul nu a condiționat menținerea cererilor formulate înainte de această dată de respectarea acestei formalități, în concordanță cu Regulamentul nr. 3295/94 [19], care de asemenea nu o solicita în mod imperativ.

62. Teza susținută de Andacon NV ar echivala cu acceptarea modificării condițiilor de fond ale validității cererilor formulate înainte de 1 iulie 2004, adăugând o nouă cerință, declarația complementară prevăzută la articolul 6 din Regulamentul nr. 1383/2003, care, în cadrul Regulamentului nr. 3295/94, intra în domeniul de competență discreționară a statelor membre. Dacă s-ar proceda în acest mod, s-ar aduce atingere atât principiilor securității juridice și încrederii legitime, cât și drepturilor dobândite de autorii cererilor acceptate înainte de modificarea legislativă.

63. În consecință, la prima întrebare trebuie să se răspundă în mod negativ, în sensul că declarația menționată la articolul 6 din Regulamentul nr. 1383/2003 nu constituie o condiție formală pentru ca cererile de intervenție a autorităților vamale introduse înainte de 1 iulie 2004 să continue să producă efecte.

C — *Cu privire la a doua întrebare preliminară*

64. Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere consultă Curtea cu privire la limitele acțiunii autorităților vamale în lumina articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1383/2003, solicitând să se stabilească dacă articolul menționat permitea biroului vamal din Anvers să prezinte titularului mărcii șase probe prelevate din mărfuri pentru a stabili dacă era sau nu era vorba despre copii neautorizate.

65. Rechtbank van koophandel arată că această comunicare nu trebuie să fie asimilată nici inspecției detaliate prevăzute la articolul 9

18 — Articolul 5 alineatul (5) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1383/2003.

19 — Articolul 3 alineatul (2) coroborat cu alineatul (6).

alineatul (3) al doilea paragraf, prin care se permite verificarea originii și a provenienței mărfurilor, nici analizei tehnice detaliate a probelor prelevate, prevăzută la articolul 9 alineatul (3) al treilea paragraf.

66. În cazul unui răspuns afirmativ, instanța de trimitere solicită să se stabilească și dacă această prezentare trebuia să se realizeze în termenul de trei zile lucrătoare prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din regulamentul citat.

67. Trebuie să fim de acord cu Comisia, în sensul că situațiile la care se referă articolele 4 și 9 din Regulamentul 1383/2003 sunt diferite și, prin urmare, având în vedere influența acestora asupra răspunsului final, trebuie să le explicăm pe scurt.

68. Prima dintre dispozițiile citate se referă la măsurile care pot fi adoptate de autoritățile vamale *înainte* de formularea unei cereri de intervenție, astfel cum rezultă din titlul primei secțiuni din capitolul II din regulamentul menționat, a cărei unică dispoziție este articolul 4.

69. Sunt avute în vedere unele măsuri minime, care urmăresc informarea titularului dreptului de proprietate intelectuală eventual încălcat cu privire la existența unor mărfuri suspecte pentru ca acesta din urmă, într-un termen de trei zile de la primirea comunicării, să solicite intervenția autorităților vamale în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul nr. 1383/2003.

70. Astfel se urmărește să se pună bazele unor investigații ulterioare de mai mare anvergură, atât din partea autorităților vamale, cât și din partea proprietarului mărcii sau al unui drept similar, care nu sunt permise decât după prezentarea și acceptarea de către birourile vamale a cererii oficiale de control. După depunerea acestui document, este deschisă calea realizării inspecțiilor prevăzute la articolul 9. Cu alte cuvinte, articolele 4 și 9 se exclud reciproc.

71. Or, astfel cum rezultă din decizia de trimitere, GSK a formulat cererea de intervenție în noiembrie 2003, iar aceasta a fost acceptată de autoritățile vamale britanice în aceeași lună și a fost primită de autoritățile vamale belgiene în luna decembrie 2003. În aceste condiții, astfel cum arată guvernul belgian, interpretarea articolului 4 din Regulamentul nr. 1383/2003 este lipsită de utilitate pentru Rechtbank van koophandel din Bruxelles, motiv pentru care propunem să nu se răspundă la cea de a doua întrebare.

D — *Cu privire la a treia și la a patra întrebare*

72. Instanța de trimitere își manifestă preocuparea în legătură cu utilizarea informațiilor obținute de autoritățile vamale în afara canalelor prevăzute de Regulamentul nr. 1383/2003 și, mai precis, solicită să se stabilească dacă aceste informații pot fi dezvăluite în cadrul unei audieri de martori sau administrate ca probe în cadrul altui litigiu, atunci când o instanță judecătorească dispune aceasta (a treia întrebare), sau dacă pot fi utilizate în proceduri care urmăresc combaterea importurilor paralele (a patra întrebare).

73. Deși este necesar ca la aceste două întrebări să se dea răspunsuri separate, împărtășim opinia guvernului german [20] potrivit căreia acestea trebuie să fie soluționate împreună, întrucât prezintă un fond comun: utilizarea informațiilor dintr-o procedură bine delimitată, precum procedura în domeniul vamal, și transferul ulterior al acestora în cadrul altor proceduri.

74. În primul rând, trebuie precizat că întrebarea instanței de trimitere se referă la informațiile cu privire la cantitatea reală sau estimată a mărfurilor, la natura lor reală sau presupusă, precum și la coordonatele de contact ale destinatarului, ale expeditorului, ale declarantului sau ale titularului mărfurilor, precum și la originea și la proveniența produselor suspectate, potrivit articolului 9 alineatul (2) și articolului 9 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul nr. 1383/2003.

75. În al doilea rând, reglementarea variază în funcție de persoana care transmite informațiile. Prin urmare, situația juridică a funcționarilor autorităților vamale diferă de aceea a titularilor drepturilor de proprietate intelectuală care au avut acces la informațiile respective și care doresc să le utilizeze în alt scop.

76. Astfel, situația agenților vamali nu este reglementată de articolul 12 din Regulamentul nr. 1383/2003, întrucât primul paragraf al acestui articol, prin care se limitează utilizarea informațiilor obținute la scopurile prevăzute de regulament, nu îl citează decât pe „titularul dreptului”. Se deduce, prin urmare, că situația personalului vamal nu este reglementată de această dispoziție, ci de articolul 15 din Codul vamal comunitar, ca *lex generalis* în domeniu.

77. Această din urmă dispoziție dă autorităților vamale posibilitatea de a transmite informațiile în măsura în care sunt obligate în acest sens în temeiul protecției datelor sau în cadrul unei proceduri judiciare. În consecință, legislația aplicabilă în privința utilizării acestor informații în afara domeniului vamal este legislația procesuală națională, în speță legislația procesuală belgiană.

20 — Acest guvern nu a redactat observații decât în legătură cu aceste ultime două întrebări.

78. Prin urmare, trebuie să se răspundă la cea de a treia întrebare în sensul că Regulamentul nr. 1383/2003 nu se opune ca funcționarii autorităților vamale să furnizeze informațiile obținute în cadrul aplicării acestui regulament în afara canalelor prevăzute la articolul 9 alineatul (2) și la articolul 9 alineatul (3) primul paragraf din regulament, în cadrul unei audieri de martori sau al administrării unei probe cu înscrisuri dispuse de instanțe naționale.

79. În privința titularului dreptului de proprietate intelectuală, situația sa juridică nu diferă în mod fundamental de aceea a funcționarilor autorităților vamale. Deși, astfel cum am arătat deja, articolul 12 primul paragraf din Regulamentul nr. 1383/2003 limitează sfera posibilităților de utilizare a informațiilor care i-au fost oferite de autoritățile vamale la scopurile expres prevăzute de regulament, al doilea paragraf al acestei dispoziții subordonează legalitatea altor utilizări ordinii juridice a statului membru în care se găsesc mărfurile, în general, acela al vămii care a notificat existența produselor suspecte.

80. Prin urmare, această sferă a posibilităților de utilizare se lărgește din nou, fiindu-i deschise toate posibilitățile recunoscute de dreptul național, cuprinzând procedurile desfășurate în fața oricăror instanțe, inclusiv procedurile civile și procedurile în care sunt admisibile acțiunile referitoare la combaterea importurilor paralele.

81. Potrivit jurisprudenței Curții, titularul unui drept de marcă poate să se opună efectuării unor importuri paralele provenind din țări terțe atunci când se urmărește introducerea unor mărfuri prevăzute cu semnul său de marcă pe teritoriul comunitar fără consimțământul său, expres sau tacit. Acele mărfuri nu beneficiază de teoria epuizării dreptului de marcă, aplicabilă numai în cadrul Spațiului Economic European [21].

82. Prin urmare, în absența consimțământului său, se aduce atingere drepturilor proprietarului mărcii [22]. Regulamentul nr. 1383/2003 vizează combaterea comercializării mărfurilor contrafăcute și piratate care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, astfel că nu se poate susține că titularul acestor drepturi nu poate utiliza informațiile pe care i le-au oferit autoritățile vamale pentru a-și apăra aceste drepturi în alte contexte juridice în cadrul cărora urmărește împiedicarea unor importuri paralele.

83. Pe scurt, considerăm că și la a patra întrebare trebuie să se răspundă în mod negativ, în sensul că Regulamentul nr. 1383/2003 nu se opune ca informațiile obținute în temeiul articolului 9 alineatele (2) și (3) să fie utilizate într-o procedură care vizează împiedicarea importurilor paralele provenind din țări terțe, atunci când se aduce atingere unui drept de marcă.

21 — Hotărârea din 16 iulie 1998, Silhouette International Schmied (C-355/96, Rec., p. I-4799), punctele 18 și 22-26; în legătură cu Hotărârea din 1 iulie 1999, Sebago și Maison Dubois (C-173/98, Rec., p. I-4103), punctele 17-20, și cu Hotărârea din 20 noiembrie 2001, Zino Davidoff și Levi Strauss (C-414/99-C-416/99, Rec., p. I-8691), punctul 47.

22 — Hotărârea din 8 aprilie 2003, Van Doren + Q (C-244/00, Rec., p. I-3051), punctul 26, și Hotărârea din 30 noiembrie 2004, Peak Holding (C-16/03, Rec., p. I-11313), punctul 36.

VI — Concluzie

84. Având în vedere considerațiile expuse, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Rechtbank van koophandel astfel:

„1) Declarația menționată la articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind intervenția autorităților vamale împotriva mărfurilor suspectate de a aduce atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală, precum și măsurile care trebuie aplicate mărfurilor care aduc atingere anumitor drepturi de proprietate intelectuală nu constituie o condiție formală pentru ca cererile de intervenție a autorităților vamale introduse înainte de 1 iulie 2004 să continue să producă efecte.

2) Regulamentul (CE) nr. 1383/2003 nu se opune ca funcționarii autorităților vamale să furnizeze informațiile obținute în cadrul aplicării acestui regulament în afara canalelor prevăzute la articolul 9 alineatul (2) și la articolul 9 alineatul (3) primul paragraf din regulament, în cadrul unei audieri de martori sau al administrării unei probe cu înscrisuri dispuse de instanțe naționale.

3) Regulamentul nr. 1383/2003 nu se opune ca informațiile obținute în temeiul articolului 9 alineatele (2) și (3) să fie utilizate într-o procedură care vizează împiedicarea importurilor paralele provenind din țări terțe, atunci când se aduce atingere unui drept de marcă.”